

Opinia

w sprawie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego "Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych" (druk senacki nr 979)

Uchwalona przez Sejm w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego "Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych" stanowiła przedłożenie rządowe. Zmierza ona do zapewnienia środków finansowych oraz zagwarantowania ich wykorzystania na działania z zakresu zwalczania chorób nowotworowych, a także monitorowanie osiągniętej skuteczności. Ustanawiany program jest programem wieloletnim w rozumieniu ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych, Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm. (zaś na mocy art. 240 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przyjętej przez Sejm 20 maja 2005 r., podlegającej rozpatrzeniu przez Senat na 83. posiedzeniu, i wchodzącej w życie z dniem 1 stycznia 2006 r., będzie realizowany zgodnie z przepisami dotychczasowymi). Celem program jest zahamowanie wzrostu zachorowań na nowotwory, osiągnięcie średnich europejskich wskaźników wczesnego wykrywania nowotworów oraz skuteczności leczenia, stworzenie warunków do wykorzystania w praktyce postępu wiedzy o rozwoju nowotworów złośliwych oraz utworzenie systemu ciągłego monitorowania skuteczności zwalczania nowotworów w kraju oraz poszczególnych jego regionach. W ramach programu ustawa określa działania dotyczące w szczególności rozwoju profilaktyki pierwotnej nowotworów złośliwych, wdrożenia programów wczesnego wykrywania, zwiększenia dostępności metod wczesnego rozpoznawania i wdrożenia procedur zapewnienia jakości diagnostyki i terapii nowotworów. Wykonywanie programu ustawa powierza ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, który m. in. opracowuje zakres zadań niezbędnych do realizacji programu, koordynuje współpracę między podmiotami realizującymi działania programu, wybiera realizatorów (ich wybór jest dokonywany w trybie konkursu).

Ustawa wykazuje podobieństwo m. in. do: ustawy z dnia 22 lipca 2004 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2011" - Dz. U. z 2004 r. Nr 192, poz. 1962, ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Program dla Odry - 2006" - Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1067 z późn. zm. czy też ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Program ochrony brzegów morskich" - Dz. U. z 2003 r. Nr 67, poz. 621. Pomiędzy tymi ustawami oraz przyjętymi w nich uregulowaniami są widoczne zbieżności zarówno w zakresie treści, jak i formy. Także ustawa

niniejsza wykazuje analogię do wyżej wymienionych, zawierając przy tym odrębność oraz uwarunkowania z zakresu dziedziny, którą obejmuje.

Uwagi.

Fakt funkcjonowania w systemie prawnym ustaw ustanawiających programy wieloletnie w rozumieniu art. 80 ustawy o finansach publicznych, nie eliminuje jednak pewnych wątpliwości, które nasuwają się w związku z ustawą zawartą w druku nr 979.

1) W art. 7 przewiduje się finansowanie programu z budżetu państwa i środków pozabudżetowych, ustalając łączną kwotę nakładów na finansowanie programu w całym okresie realizacji (3 000 000 tys. zł), zakładając, że planowane nakłady z budżetu państwa w poszczególnych latach będą nie mniejsze niż 250 000 tys. zł oraz wprowadzając na kolejne lata programu procentową wysokość rocznych nakładów na wczesne wykrywanie chorób nowotworowych.

Powstaje pytanie jak mają się kształtować nakłady ze środków pozabudżetowych? O jakie środki pozabudżetowe realnie chodzi? Jaka ma być relacja środków budżetowych i pozabudżetowych w kolejnych latach? Z punktu widzenia ochrony finansów państwa, czy nie byłoby właściwe zapewnienie rocznie środków z budżetu państwa nie więcej niż 250 000 tys. zł (a nie, jak mówi ustawa: nie mniej niż 250 000 tys. zł).

W sytuacji, gdy środki pozabudżetowe nie będą dorównywały środkom z budżetu państwa realne jest, że art. 7 ust. 1 może zostać naruszony.

2) W art. 8 w ust. 1 wskazuje się jako realizatorów działań wynikających z programu *wszystkie podmioty prawa funkcjonujące w systemie ochrony zdrowia*. Pojęcie *systemu ochrony zdrowia* funkcjonuje wprawdzie, ale nie zostało zdefiniowane. Może ono sugerować istnienie jakiejś spójnej struktury podmiotów, a w istocie ma charakter bardzo ogólny. Podobnie niejasny i szeroki jest krąg podmiotów mogących być realizatorami programu, poza świadczeniodawcami może to być praktycznie każdy. Jak będzie następował wybór realizatorów działań wynikających z programu, finansowanych ze środków pozabudżetowych (a contrario art. 8 ust. 2) i z jakiego kręgu podmiotów będą się wywodzić realizatorzy?

Bożena Langner